

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

univerzitetni
klinični center ljubljana

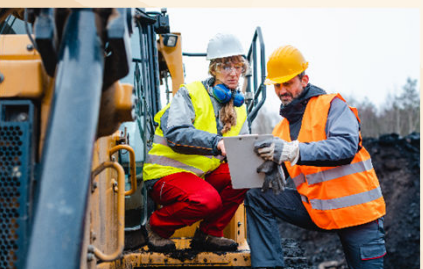

Celosten pristop k
varnosti in zdravju
pri delu

I FEEL
SLOVENIA

Sofinancira
Evropska unija

Celosten pristop k varnosti in zdravju pri delu

PREDSTAVITEV PROJEKTA

Uradni uvodni dogodek, 31. 3. 2026

Doc. dr. Anja Kopač in dr. Tanja Urdih Lazar

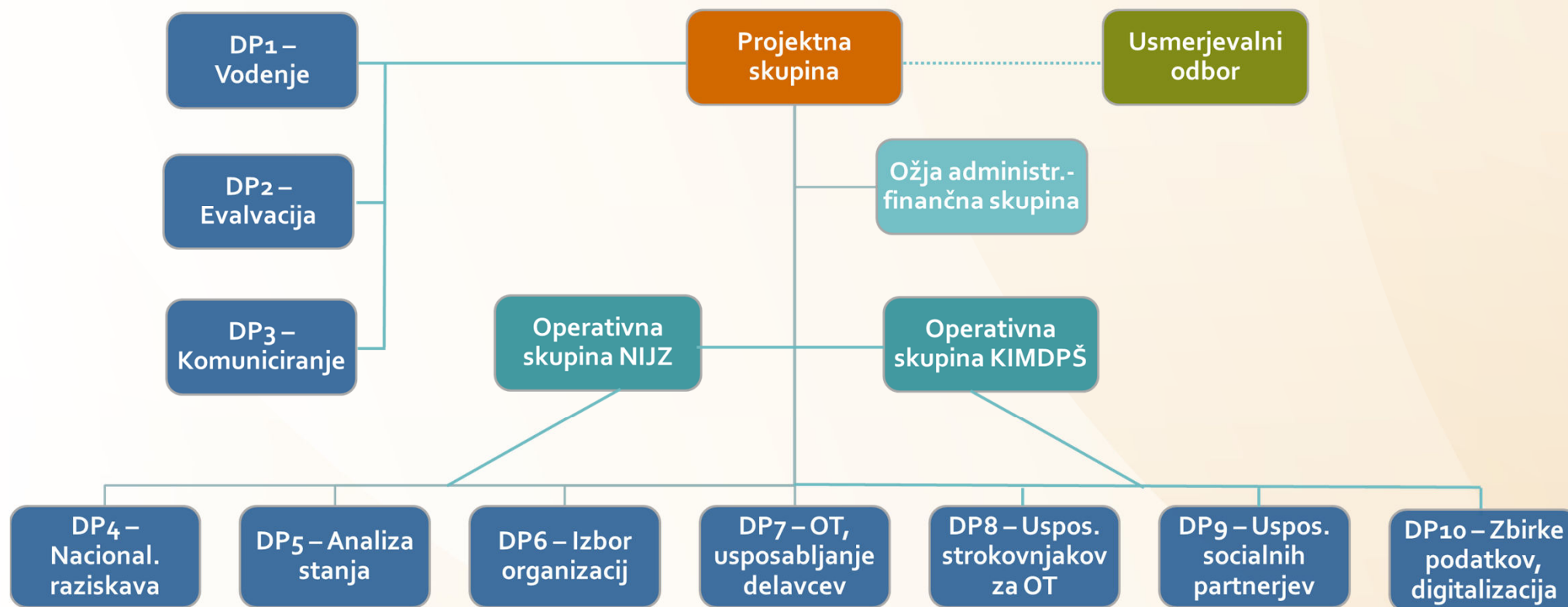
Ključni podatki o projektu

- Kratica projekta: **CP VZD**
- Trajanje: **1. 11. 2025 do 30. 9. 2029**
- Način potrditve operacije: **neposredna potrditev operacije**

- Naročnik: **MDDSZ**
- Upravičenec: **NIJZ**
- Projektni partner: **UKC Ljubljana (KIMDPŠ)**

- Tehnična vodja: **doc. dr. Anja Kopač (NIJZ)**
- Strokovna vodja: **prof. dr. Metoda Dodič Fikfak (KIMDPŠ)**

Struktura projekta in delovni paketi

Umestitev projekta v PEKP 2021–2027

Projekt se umešča v:

- **Cilj politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic**
- **Prednostno nalogo 6: Znanje in spretnosti ter odzivni trg dela**
- **Specifični cilj: SC ESO 4.4: Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja in zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava tveganja za zdravje (ESS+)**

Namen in cilji projekta (I)

- **Glavni cilj projekta** – vzpostavitev celostnega pristopa k VZD in dvig ravni kulture preventive v delovnem okolju in tudi širše.
- **Specifični cilji projekta so:**
 - pridobitev anketnih podatkov o stanju VZD v RS s pomočjo nacionalne raziskave;
 - analiza obstoječih zbirk podatkov in predlog nove zbirke podatkov o izpostavljenosti dejavnikom tveganj na delu in delazmožnosti;

Namen in cilji projekta (II)

- **analiza stanja in izzivov** na področju VZD ter vzpostavitve pogojev za razvoj kulture VZD;
- dvig usposobljenosti in ozaveščenosti **delavcev** o pomenu varnega in zdravega delovnega okolja;
- dvig usposobljenosti **strokovnjakov za ocenjevanje tveganj**;
- dvig usposobljenosti in ozaveščenosti **socialnih partnerjev** glede VZD.

Usmerjevalni odbor

Namen:

- ♦ **čezsektorsko povezovanje in vključevanja vseh ključnih deležnikov ter doseganje večje prepoznavnosti in trajnosti rezultatov projekta**
- ♦ odbor se bo predvideno sestajal dvakrat letno, njegova vloga bo predvsem posvetovalno-strokovne narave.

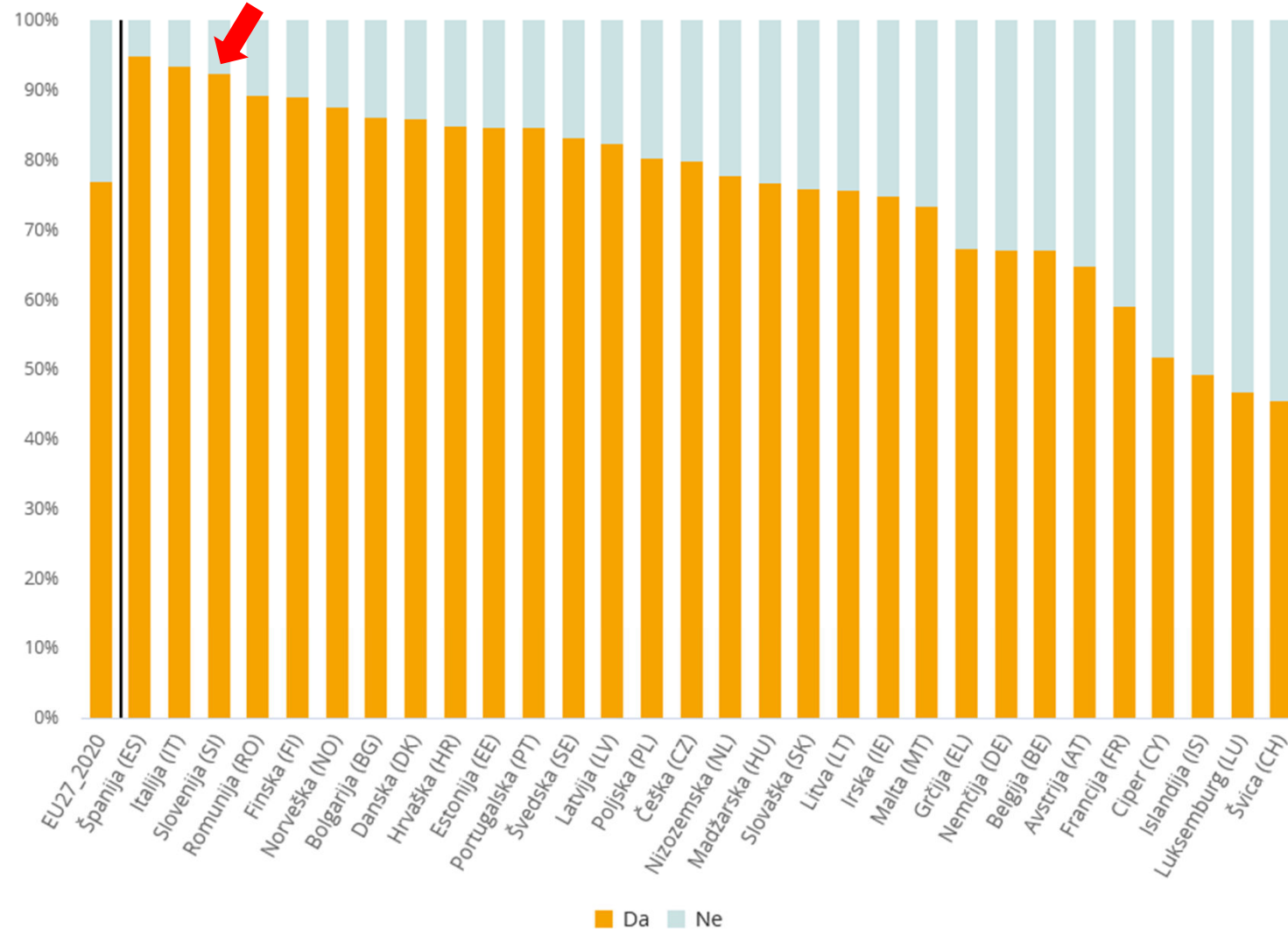
Člani:

- ♦ predstavniki strokovne javnosti (predsednik Sveta za VZD, predsednik Zbornice VZD, predsednik ZMDPŠ);
- ♦ predstavnika socialnih partnerjev;
- ♦ predstavnika odločevalcev (MDDSZ in MZ);
- ♦ vodja in namestnik PS.

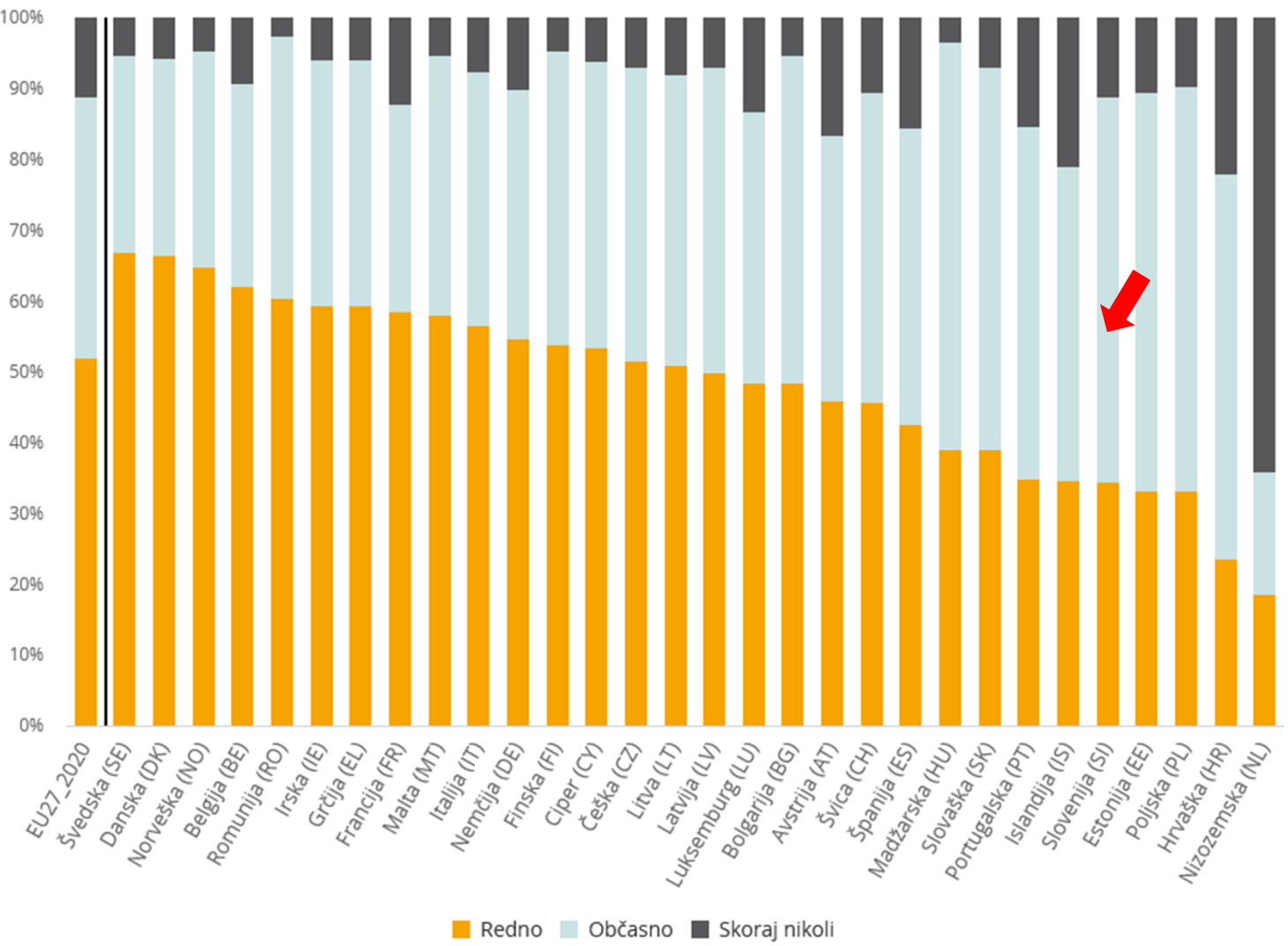
Zakaj je potreben celosten pristop k VZD?

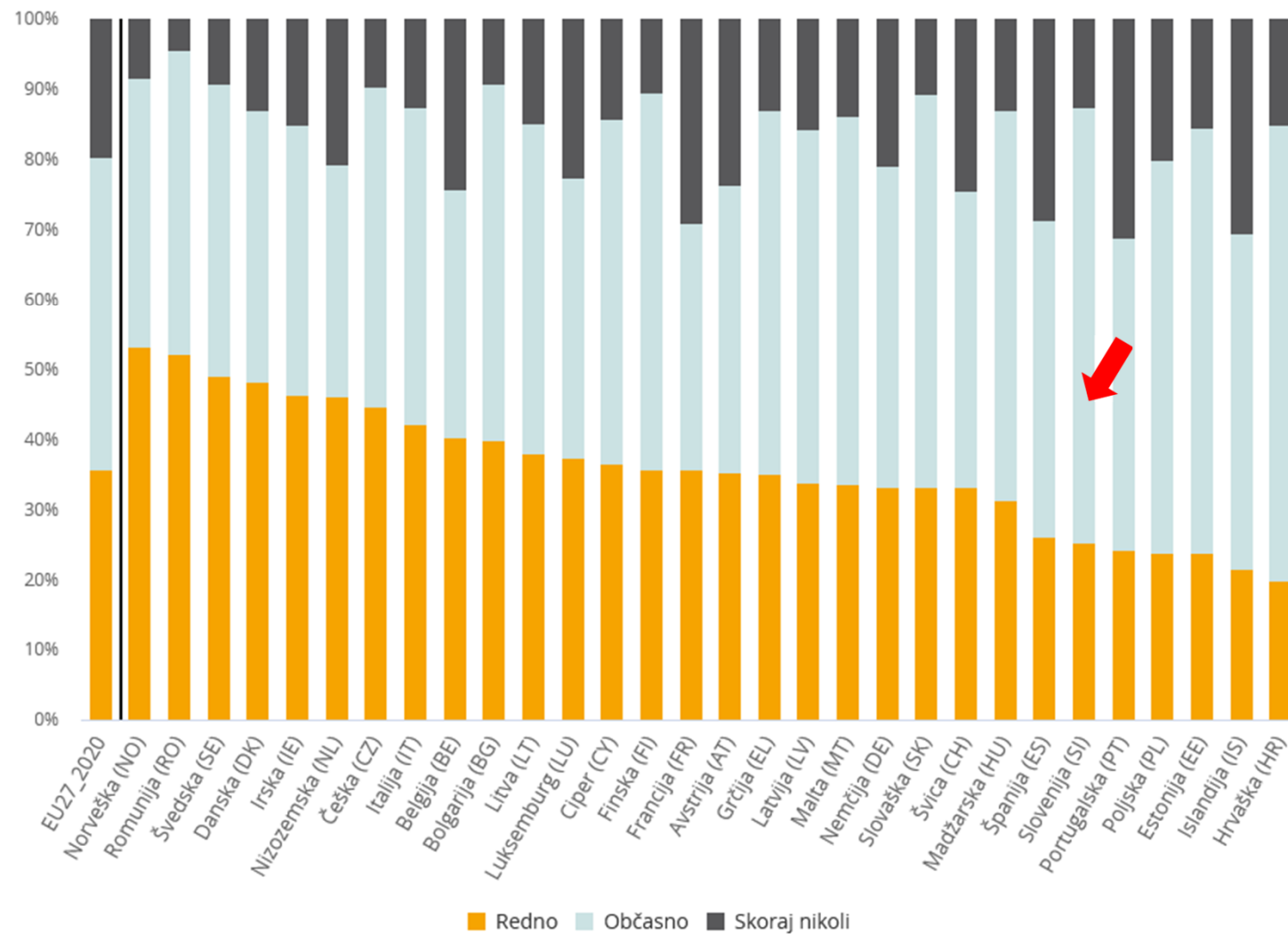
- **Zdravstveni absentizem in invalidnost**
Naraščajoče bolniške odsotnosti in stroški, povezani s poškodbami pri delu, poklicnimi boleznimi in invalidnostjo
- **Psihosocialna tveganja**
Nove oblike dela in obremenitve na delovnem mestu
- **Staranje kadra**
Potreba po prilagoditvi delovnih mest starajoči se delovni sili
- **Zastarele metode**
Nujnost uvedbe sodobnih, digitaliziranih metod ocenjevanja tveganj

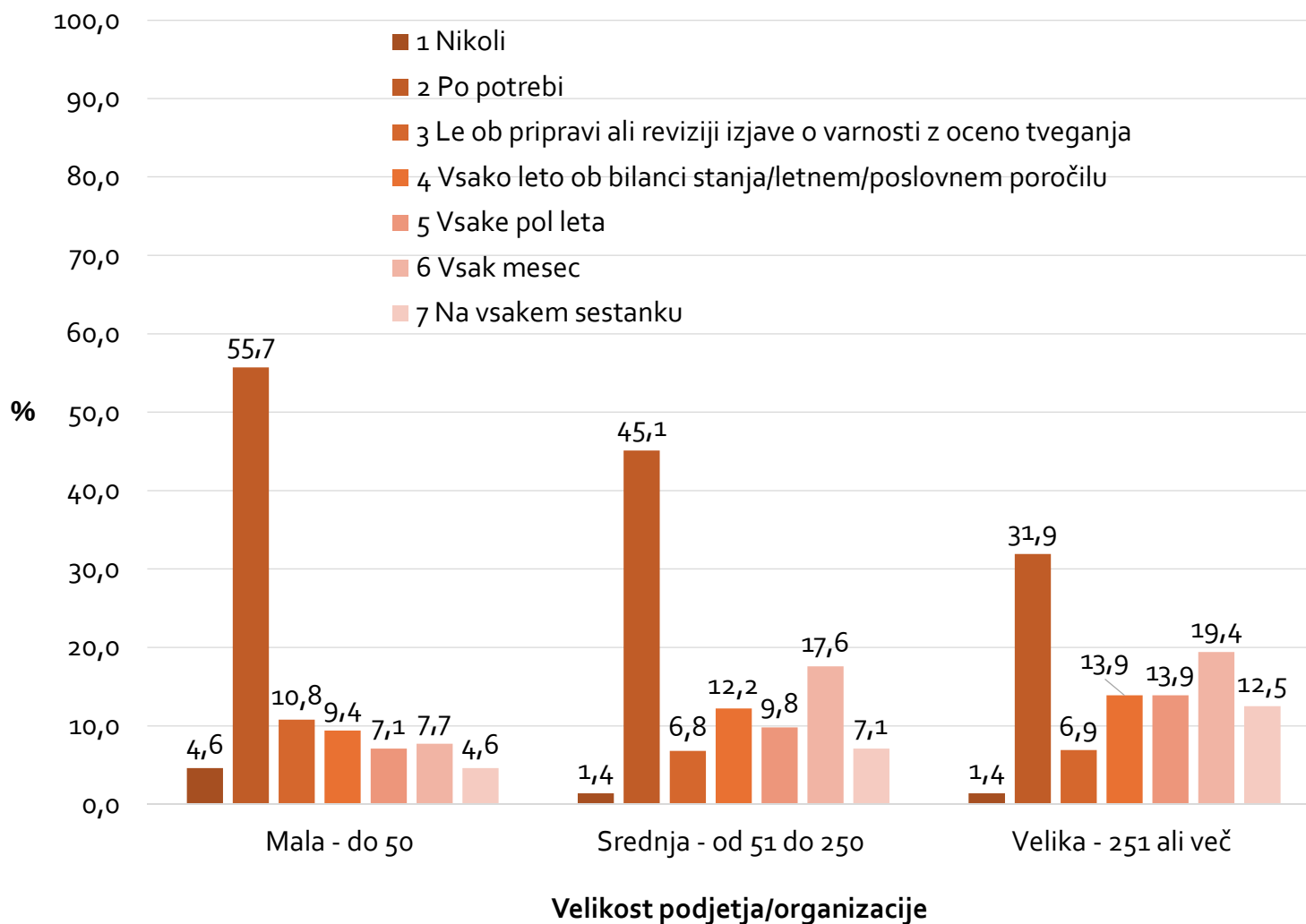
Ali se v vaši poslovni enoti redno izvajajo ocene tveganja na delovnem mestu?
(ESENER, 2024)

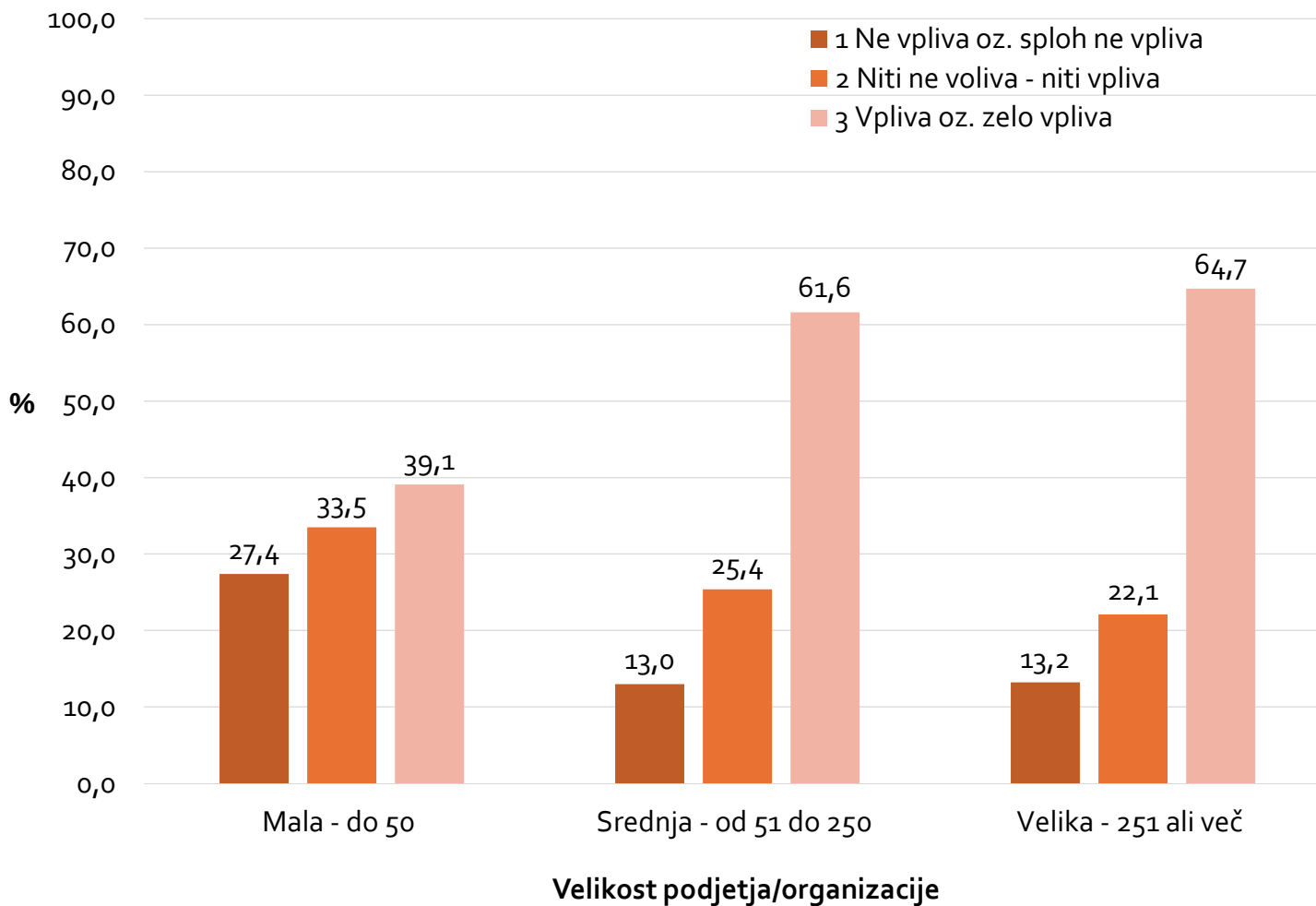
Kako pogosto sta varnost in zdravje pri delu predmet razprav med predstavniki delavcev in vodstvom? (ESENER, 2024)

Ali se na sestankih zaposlenih ali delovnih skupin razpravlja o težavah glede varnosti in zdravja pri delu? (ESENER, 2024)

Kako pogosto vodstvo organizacije obravnava vprašanja varnosti in zdravja pri delu?
 (Raziskava Promocija zdravja pri delu v Sloveniji, 2024)

Kako po vašem mnenju delo, ki ga opravljajo zaposleni v vaši organizaciji, vpliva na njihovo zdravje?
 (Raziskava Promocija zdravja pri delu v Sloveniji, 2024)

Načrtovane aktivnosti in rezultati

- ❖ **CELOVITA ANALIZA VZD:** Nacionalna raziskava in analiza sistema
- ❖ **PRVA NACIONALNA KAMPANJA:** Ozaveščanje javnosti za dvig kulture VZD
- ❖ **IZBOLJŠANA OCENA TVEGANJA:** Interdisciplinarni pristop k ocenjevanju tveganja po novi metodologiji
- ❖ **KREPITEV ZNANJA IN KOMPETENC:** Usposabljanja za različne ciljne skupine:
 - za delavce,
 - strokovnjake za ocenjevanje tveganj in
 - socialne partnerje
- ❖ **OBOGATITEV PODATKOV:** Vzpostavitev zbirke podatkov o izpostavljenosti in digitalizacija

Celovita analiza VZD (I)

NACIONALNA RAZISKAVA

- **Ciljna skupina:** Vzorec delovno aktivne populacije
- **Cilj:** pridobiti podatke o trenutnem stanju VZD v Sloveniji z vidika delovno aktivne populacije
- **Uporaba:** podlaga za novo resolucijo o nacionalnem programu VZD in izhodišče za končen predlog projekta glede sprememb VZD
- **Vprašalnik:** različni dejavniki tveganja, odnos do VZD (posameznika in organizacije), ureditev VZD itd.

Celovita analiza VZD (II)

ANALIZA SISTEMA

➤ Namizna raziskava:

- Dosedanje raziskave in projekti
- Zakonodaja in zavarovanje pravic iz VZD
- Institucionalni okvir (doktrina, usposabljanje, nadzor ...)
- Zbirke podatke in digitalizacija

Slovenija + 6 držav:
Češka
Danska
Finska
Francija
Nizozemska
Portugalska

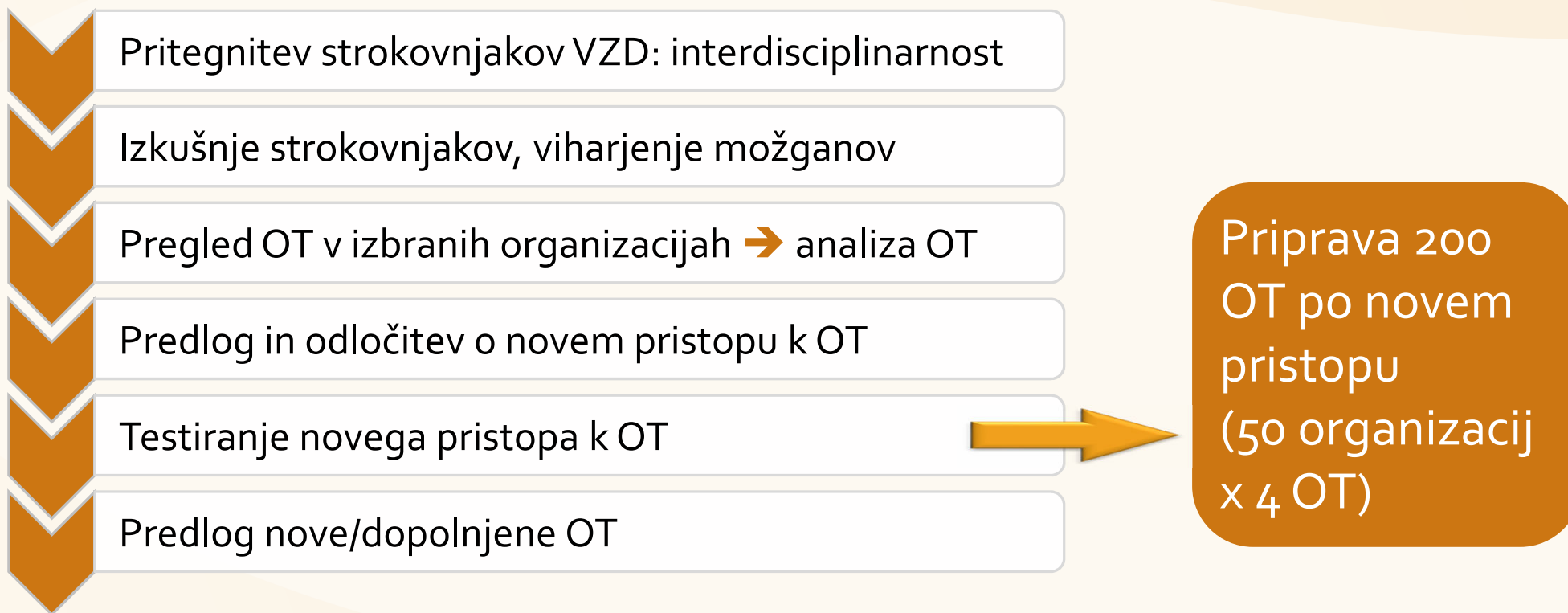
➤ Intervjuji in fokusne skupine:

- predstavniki izvajalcev (ZMDPŠ, zbornice za VZD)
- predstavniki inštitucij za izobraževanje in doktrino s področja VZD
- predstavniki socialnih partnerjev (delodajalci, sindikati)
- predstavniki Inšpektorata za delo in ministrstev

Nacionalna kampanja

- ❖ **Cilj:** S celovito nacionalno kampanjo in strateškim komunikacijskim pristopom doseči **boljše razumevanje VZD, večjo vključenost in dolgoročno spremembo** vedenja ključnih deležnikov pri zagotavljanju varnega in zdravega delovnega okolja.
- ❖ **Primarne ciljne javnosti:**
 - delovno aktivni prebivalci,
 - delodajalci (javni in zasebni sektor; različne velikosti in dejavnosti, vodje);
 - strokovni delavci za VD, izvajalci medicine dela, kadrovski delavci;
 - socialni partnerji (delodajalska združenja, sindikati).
- ❖ **Sekundarne javnosti:** odločevalci in regulatorji, širša strokovna javnost, mediji, splošna javnost
- ❖ **Druge aktivnosti:** raziskava o komunikacijskih strategijah in pristopih na področju VZD, promocija projekta in diseminacija rezultatov, celostna grafična podoba

Izboljšana ocena tveganja

Krepitev znanja in kompetenc (I)

USPOSABLJANJE DELAVCEV IN VODIJ

Priprava vsebine (11 modulov): pomen VZD, kemijska tveganja, poškodbe, psihosocialna tveganja, psihoaktivne snovi, nalezljive bolezni, ergonomija, varovanje dostojanstva, 24-urno gibalno vedenje, zdrava prehrana, zdravje gibal

Usposabljanje edukatorjev: strokovni delavci za varnost pri delu (30, po 96 ur) in strokovnjaki centrov za krepitev zdravja (30, po 10 ur + terenski obiski)

Pilotna izvedba v organizacijah: ciljni skupini delavci in vodje (100-150 organizacij, skupaj 336 ur, v povprečju 3-4 ure na organizacijo)

USPOSABLJANJE PROMOTORJEV VZD

Cilj: promotorje VZD (promotorje zdravja) usposobiti za izvajanje programov za boljše zdravje delavcev

Izvedba: 4 skupine po 20 udeležencev

Trajanje: 16 ur na skupino

Krepitev znanja in kompetenc (II)

USPOSABLJANJE SOCIALNIH PARTNERJEV

Cilj: izboljšati usposobljenost socialnih partnerjev na področju VZD s poudarkom na pomenu varnega in zdravega delovnega mesta za produktivnost in kakovost življenja

Ciljna skupina: predstavniki delavcev in delodajalcev, sindikalne organizacije + sindikalni zaupniki + sveti delavcev, delodajalska združenja

- ↓ Analiza potreb socialnih partnerjev
- ↓ Predlogi programov usposabljanj – ločeni moduli
- ↓ Pilotna izvedba in evalvacija usposabljanj
- ↓ Študijski obisk – ogled dobrih praks v tujini
- ↓ Priprava programa usposabljanj za sistemsko ureditev

Krepitev znanja in kompetenc (III)

USPOSABLJANJE STROKOVNJAKOV ZA OCENJEVANJE TVEGANJ

- **Cilj:** Zagotoviti kakovosten sistem usposabljanja strokovnjakov, ki ocenjujejo tveganja, v skladu z novo razvito metodologijo
- **Ciljna skupina:** strokovnjaki za ocenjevanje tveganj
 - strokovni delavci za varnost pri delu
 - medicinske sestre v medicini dela
 - psihologi v medicini dela

- Pregled obstoječih programov
- Intervjuji z izvajalci usposabljanj
- Izvedba fokusne skupine
- Analiza zbranih podatkov in priprava poročila

- **Analiza** obstoječih programov
- Razvoj **predloga** programa
- **Izvedba** usposabljanja
- Predlog za **systemsko ureditev**

Obogatitev podatkov o VZD

- ◆ **Evalvacija in analiza obstoječih zbirk podatkov**
 - analiza trenutnega stanja na področju podatkov o VZD,
 - določitev primanjkljajev v obsegu podatkov, ki so pomembni za VZD.
- ◆ **Predlog za oblikovanje nove nacionalne zbirke**
 - oblikovanje minimalnega nabora podatkov za ocene tveganja,
 - predlog nove zbirke podatkov o delu, delazmožnosti in izpostavljenosti dejavnikom tveganja pri delu.

Kaj delodajalci pridobijo s sodelovanjem?

Sodelujoče organizacije prejmejo paket številnih koristi, ki prispevajo k izboljševanju praks varnosti in zdravja pri delu ter poslovnih procesov v podjetju.

Nadgradnja VZD

Podpora pri razvoju in izboljševanju obstoječih pristopov k varnosti in zdravju pri delu v podjetju.

Boljši vpogled v stanje v organizaciji

Strukturiran vpogled v zaznave zaposlenih, vodstva in drugih ključnih deležnikov na področju VZD.

Brezplačna usposabljanja

Usposabljanja, prilagojena ciljnim skupinam in potrebam podjetja, z namenom krepiteve znanj in kompetenc.

Sodelovanje pri razvoju novih pristopov

Možnost vključitve v razvoj in pilotno preizkušanje predloga nove metodologije ocenjevanja tveganj.

Podpora projektne ekipe

Dostop do strokovne podpore projektne ekipe NIJZ in KIMDPŠ pri izvajanju projektnih aktivnosti.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

univerzitetni
klinični center ljubljana

Celosten pristop k
varnosti in zdravju
pri delu

I FEEL
SLOVENIA

Sofinancira
Evropska unija

Kako se lahko delodajalci vključijo?

Izraz interesa

Izraz interesa za sodelovanje v projektu CP VZD.

Uvodni pogovor

Kratek uvodni pogovor z ekipo CP VZD.

Kontaktne osebe

Določitev kontaktnih oseb v podjetju za VZD in kadre.

Vprašalniki

Izpolnitev začetnih vprašalnikov (za delavce, vodje, strokovne delavce za VD, kadrovske službe in predstavnikov delavcev).

Dogovor o vključitvi in podpis pogodbe

Podpis neodplačne pogodbe o sodelovanju za obdobje trajanja projekta in dogovor o vključitvi v aktivnosti (ankete, usposabljanja, ocenjevanje tveganj).

Pilotna obravnava v izbranih podjetjih

Celovita analiza VZD v okoli 300 izbranih organizacijah

Izvedba anketiranja

Anketiranje delavcev, vodstvenih delavcev, strokovnih delavcev za varnost pri delu, kadrovskih strokovnjakov in delavskih predstavnikov

Izvedba usposabljanj v 100–150 organizacijah

Izvedba usposabljanj za delavce in vodje

Izvajanje usposabljanja za delavce in vodje, vsebinsko in izvedbe prilagojeno potrebam posameznih organizacij, v povprečju 4 ure usposabljanja na organizacijo

50 organizacij za izvedbo kakovostnih ocen tveganja v skladu z novim pristopom

Ocena tveganja za 4 delovna mesta

Izvedba ocene tveganja po novi metodologiji z interdisciplinarnim pristopom za 4 tipična delovna mesta

Analiza obstoječega stanja

Poglobljena analiza trenutne ocene tveganja in identifikacija vrzeli

Primerjalno poročilo

Neposredna primerjava med obstoječo in novo oceno tveganja s priporočili

Strokovni posvet

Individualno svetovanje s strokovnim timom za optimizacijo varnosti in zdravja pri delu

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

univerzitetni
klinični center ljubljana

Celosten pristop k
varnosti in zdravju
pri delu

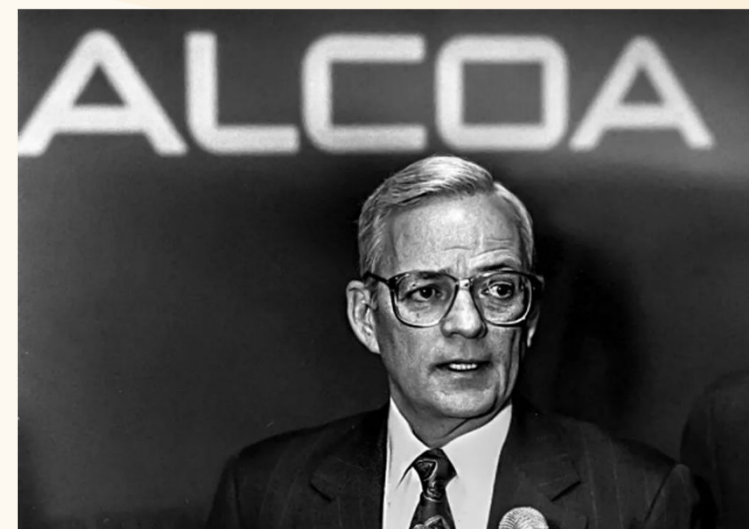
I FEEL
SLOVENIA

Sofinancira
Evropska unija

Kako se gradi kultura VZD?

Kultura varnosti in zdravja pri delu se nanaša na skupne vrednote, stališča in načine delovanja, ki v organizacijah vplivajo na varnost in zdravje. Pozitivna kultura varnosti in zdravja pri delu se razvija **ob podpori in zgledu vodstva**, ki varnost in zdravje postavlja med **prednostne naloge** in ju vgrajuje v upravljanje organizacije na vseh ravneh.

“Z vami bi rad govoril o varnosti pri delu.”
Paul O’Neill, Alcoa

Hvala za pozornost

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

univerzitetni
klinični center ljubljana

Celosten pristop k
varnosti in zdravju
pri delu

I FEEL
SLOVENIA

Sofinancira
Evropska unija